

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนาภาคตัดขวาง (Crosssectional Descriptive Study) โดยศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัยของนักเรียนชายในวิทยาลัยอาชีวศึกษา จังหวัดตาก เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 ในเขตอำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก และกิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก โดยใช้แบบสอบถาม วิธีการดำเนินการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษา คือนักเรียนชายที่ศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ปีที่ 2 ในเขตอำเภอเมืองตาก อำเภอบ้านตาก และกิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก จำนวนทั้งสิ้น 194 คน จากสถาบันอาชีวศึกษา 3 แห่ง การเลือกกลุ่มตัวอย่างมีขั้นตอนดังนี้

คัดเลือกสถาบันอาชีวศึกษา 3 สถาบัน แบบเจาะจง คือกรุงเทพมหานครราชวิทยาลัยลุ่มน้ำปิง วิทยาลัยการอาชีพบ้านตาก และวิทยาลัยเกษตรกรรมและเทคโนโลยีตาก จากนั้นเลือกนักศึกษาชายที่ศึกษาในระดับ ปวช.2 ทุกคนแบบเจาะจง (purposive sampling) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตากได้กลุ่มตัวอย่าง 108 คน วิทยาลัยการอาชีพบ้านตาก ได้กลุ่มตัวอย่าง 75 คน และกรุงเทพมหานครราชวิทยาลัยลุ่มน้ำปิงได้กลุ่มตัวอย่าง 11 คน รวมจะได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของนักเรียนชายในระดับอาชีวศึกษา จังหวัดตาก มีจำนวนทั้งสิ้น 194 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีส่วนประกอบของเนื้อหาที่สำคัญ ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ การมีเพศสัมพันธ์ อายุที่มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย จำนวน 45 ข้อ ซึ่งแบ่งเป็นปัจจัย 3 ประการดังนี้

2.1 แบบสอบถามด้านปัจจัยนำ (Predisposing) ประกอบด้วย

2.1.1 ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ มีข้อคำถามจำนวน 11 ข้อ การตอบแบบสอบถามให้ผู้ตอบเลือกเพียงคำตอบเดียวคือ “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” หรือ “ไม่ทราบ” โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ข้อที่ตอบถูก ให้ 1 คะแนน ตอบผิด ให้ 0 คะแนน การแบ่งเกณฑ์ระดับความรู้โดยการอิงเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ตอบถูกร้อยละ 80 ขึ้นไป (คะแนน มากกว่า 8.8) หมายความว่า มีความรู้ระดับสูง

ตอบถูกร้อยละ 70-79 (คะแนนระหว่าง 7.7 – 8.8) หมายความว่า มีความรู้ระดับปานกลาง

ตอบถูกต่ำกว่าร้อยละ 70 (คะแนน น้อยกว่า 7.7) หมายความว่า มีความรู้ระดับต่ำ

2.1.2 การรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์ ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถามตามการรับรู้ การคิดได้ ตระหนักถึง รู้สึกนึกถึงความห่วงกังวลต่อโอกาสที่จะเป็นโรคเอดส์ เนื่องจากพฤติกรรมเสี่ยงต่อการเป็นโรคเอดส์ จำนวนทั้งหมด 8 ข้อ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงบวก 3 ข้อ คำถามเชิงลบ 5 ข้อ

2.1.3 การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคเอดส์ ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถามตามการรับรู้ คิดได้ และรู้สึกกลัวที่จะติดเชื้อหรือป่วยเป็นโรคเอดส์ รับรู้ถึงความทุกข์ทรมานจากการป่วยเป็นโรคเอดส์ รับรู้เมื่อป่วยแล้วไม่มียารักษาให้หายได้ จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงบวก 8 ข้อ คำถามเชิงลบ 2 ข้อ

2.1.4 การรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัย ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถามตามการรับรู้ คิดได้ และประเมินถึงประโยชน์และอุปสรรคของการใช้ถุงยางอนามัย จำนวนทั้งหมด 10 ข้อ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงบวก 5 ข้อ คำถามเชิงลบ 5 ข้อ

2.2 แบบสอบถามด้านปัจจัยเอื้อ (Enabling Factor)

2.2.1 ความสะดวกในการมีและใช้ถุงยางอนามัย ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถาม การหาซื้อได้ง่าย ไม่รู้สึกขัดเงิน ทิวาณาถึงการคมนาคม สถานที่จำหน่ายหรือจ่ายแจก

รวมทั้งการจัดให้มีในสถานบริการนั้นๆ จำนวนทั้งหมด 7 ข้อ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงลบทั้ง 8 ข้อ

2.2.2 ได้รับเงินจากผู้ปกครองหรือบุคคลอื่นๆสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายต่อเดือน

2.3 แบบสอบถามด้านปัจจัยเสริม (Reinforcing Factor)

2.3.1 คำแนะนำของบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถาม การได้พูดคุยกับบุคคลใกล้ชิด หรือผู้ที่ติดเชื่อเฮดส์เกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย และปฏิบัติตามคำแนะนำนั้น จำนวนทั้งหมด 4 ข้อ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับ คือ เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย โดยแบ่งเป็นคำถามเชิงบวก 3 ข้อ คำถามเชิงลบ 1 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อ 2.1.2 , 2.1.3 , 2.1.4 , 2.2.1 , 2.3.1 มีดังนี้

คำถามที่เป็นเชิงบวก เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน

คำถามเชิงลบ เห็นด้วย ให้ 1 คะแนน ไม่แน่ใจ ให้ 2 คะแนน ไม่เห็นด้วย ให้ 3 คะแนน

นำคะแนนของแต่ละคนมาแบ่งแบบอิงกลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ช่วงคะแนน $> \bar{X} + S.D.$ หมายความว่า การรับรู้ระดับดี

ช่วงคะแนน $= \bar{X} \pm S.D.$ หมายความว่า การรับรู้ระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน $< \bar{X} - S.D.$ หมายความว่า การรับรู้ระดับต่ำ

2.3.2 การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์และถุงยางอนามัย ถ้าเลือกเคยได้รับข่าวสารในข้อนั้นๆและตอบในข้อดังกล่าวให้ 1 คะแนน ไม่ตอบให้ 0 คะแนน

3. พฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย ประกอบด้วยข้อความที่ใช้ตอบแบบสอบถามตามการปฏิบัติตัวของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์เพื่อป้องกัน โรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ แบ่งการวัดเป็น 3 ระดับคือ ทุกครั้ง บางครั้ง ไม่ใช่เลย โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนคือ ทุกครั้ง ให้ 2 คะแนน บางครั้ง ให้ 1 คะแนน ไม่ใช่เลย ให้ 0 คะแนน

นำคะแนนของแต่ละคนมาแบ่งแบบอิงกลุ่ม โดยใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ

ช่วงคะแนน $> \bar{X} + S.D.$ หมายความว่า พฤติกรรมระดับดี

ช่วงคะแนน $= \bar{X} \pm S.D.$ หมายความว่า พฤติกรรมระดับปานกลาง

ช่วงคะแนน $< \bar{X} - S.D.$ หมายความว่า พฤติกรรมระดับต่ำ

การหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษาตลอดจนความสอดคล้องต่าง ๆ โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาจำนวน 3 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปทดลองใช้

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับนักเรียนระดับ ปวช.2 วิทยาลัยการอาชีพแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 30 คนแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นด้วยวิธีของ Kuder-Richardson (KR-20) และสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Alfa's Cronbach coefficient) ได้ผลดังนี้

1.แบบสอบถามความรู้เกี่ยวกับ โรคเอดส์ ได้ค่าความเชื่อมั่น	= 0.62
2.แบบสอบถามการรับรู้ถึงโอกาสเสี่ยงของการเป็นโรคเอดส์	= 0.61
3.แบบสอบถามการรับรู้ถึงความรุนแรงของโรคเอดส์	= 0.72
4.แบบสอบถามการรับรู้ถึงคุณค่าของการใช้ถุงยางอนามัย	= 0.65
5.แบบสอบถามความสะดวกในการมีและใช้ถุงยางอนามัย	= 0.60
6.แบบสอบถามคำแนะนำของบุคคลใกล้ชิดเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัย	= 0.92
7.แบบสอบถามการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์และถุงยางอนามัย	= 0.79
8.แบบสอบถามพฤติกรรมการใช้ถุงยางอนามัย	= 0.93

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ติดต่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย
2. ติดต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพบ้านตาก อำเภอบ้านตาก วิทยาลัยกรุงเทพมหานคร บัญชีลุ่มน้ำปิง อำเภอเมืองตาก และวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีตาก กิ่งอำเภอวังเจ้า จังหวัดตาก เพื่อขอความร่วมมือในการศึกษาและอนุญาตเก็บข้อมูล
3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้เวลาเก็บข้อมูลในช่วงหลังเลิกเรียนตอนเย็น ประมาณคนละ 20-30 นาที บรรยากาศในการตอบแบบสอบถาม ให้นักเรียนที่ตอบแบบสอบถาม นั่งตอบในห้องเรียน โดยจัดห้องเป็นแบบห้องสอบ เพื่อป้องกันการรบกวนจากเพื่อน เมื่อตอบแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วให้นำมาวางไว้ที่โต๊ะที่จัดเตรียมไว้ด้านหน้าห้อง รวมเวลาในการเก็บข้อมูล จำนวน 1 สัปดาห์ ในวันที่ 16-20 กรกฎาคม 2544
4. บรรณาธิกรณข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยนำข้อมูลทั้งหมดมาตรวจสอบความ สมบูรณ์ครบถ้วน
5. นำข้อมูลมาลงรหัส บันทึกข้อมูล เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/W* (Statistical Package for the Social Sciences/Windows)

การวิเคราะห์ข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

  1. สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistics) วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปนำเสนอโดยใช้ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
  2. สถิติเชิงวิเคราะห์ (analytical statistics) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยนำ ปัจจัยเสริมและปัจจัยอื่นที่มีผลต่อการใช้ถุงยางอนามัยของเด็กนักเรียนชาย โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression)